اَلۡحَمۡدُ لِلّٰہِ رَبِّ الۡعٰلَمِیۡنَ وَ الصَّلٰوۃُ وَالسَّلَامُ عَلٰی سَیِّدِ الۡمُرۡسَلِیۡنَ
اَمَّا بَعۡدُ فَاَعُوۡذُ بِاللّٰہِ مِنَ الشَّیۡطٰنِ الرَّجِیۡمِ ط بِسۡمِ اللّٰہِ الرَّحۡمٰنِ الرَّحِیۡمِ ط

دا مضمون د کتاب ”فيضانِ نماز“ صفحه 55 تا 69 نه اخستے شوے دے۔

افضل ترين اعمال

دعائے عطّار: يا الله پاکه! څوک چې دا رسا له ”افضل ترين اعمال“ اولولي يا واروي هغه ته پينځه وخته لـمونځونه د جَمعې [اِمامتئ] سره د ادا کولو توفيق ورکړې او بے حسابه بخښنه ئې اُوفرمائے۔
اٰمِین بِجَاهِ خَاتَمِ النَّبِیّٖن صَلَّی اللهُ عَلَیۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

د درود شريف فضيلت

د الله پاک د آخري نبي، محمدِ عربي صَلَّی اللهُ عَلَیۡهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمان مبارک دے: چې کله د زيارت ورځ راشي، الله پاک فرښتے راليږي، چې هغوئي سره د سپينو زرو کاغذونه او د سرو زرو قلمونه وي هغوئي ليکي [چې] څوک د زيارت په ورځ او د جُمعے په شپه په ماباندې زيات دُرُود شريف لوَلي.

(کنز العمال، 1/ 250، رقم: 2174)

صَلُّوۡا عَلَی الۡحَبِیۡب! ❁❁❁ صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د لـمانځه په بَرَکت خر راژوندے شو (حکايت)

ولے چې د الله تعالیٰ د نيکو بندګانو لـمونځونه په ظاهري او باطني آدابو مشتمل وي ځکه هغوئي ته د لـمانځه **ډير ډير بَرَکتونه** حاصليږي او د هغوئي په دُعاګانو کښې هُم ډير تاثير پيدا شي، دا حَضَرات چې کله لاس پورته کړي نو الله پاک د دوئي دُعا نه رَد کوي، په دې باره کښې يو ايمان تازه کوونکے **حِکايت** واورئ او خوشحاله شئ: حضرتِ سَيِّدُنا اِمام نَخَعي رَحۡمَةُ اللهِ عَلَیۡه فرمائي چې د يو يَمَني مسافِر **خر** په لاره کښې مړ شو، هغه اَودَس اوکړو، دوه رکعاته **لـمونځ** ئې اوکړو او د **الله** پاك په دربار کښې ئې عرض

اوکړو: ”اے زما مولٰی! زه ستا د رضا د پاره ستا د لارې مُجاهِد جوړ شوے ”دَثِيـنَـه“ نه راغلے يم، زه ګواهي ورکووم چې ته مړي ژوندي کوے او قبرونو والا به د قيامت په ورځ راپاڅوے. اے پروردګاره! په نن ورځ ما د چا مه مُحتاجه کوے، زما خر ژوندے کړې.“ (چې دا ئې ښنګه اُووئيل نو) **خر غوږونه اوښندل او پاڅيدو.** (دلائلُ النُّبُوَّة ج٦، ص٤٨)

نہ کر رد کوئی التجا یا الٰہی   ہو   مقبول ہر اک دعا یا الٰہی

(وَسائلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص١٠٦)

رَد مه کړې زما يوه التجا يا اِلٰهي   کړې مې قبوله هـره دُعا يا اِلٰهي

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

افضل ترين اعمال

لـمونځ په خپل وخت ادا کول، مور و پلار سره ښه سُلوك کول او د **الله** پاك په لار کښې جِهاد کول افضل ترين اعمال دي. چنانچه حضرتِ سَيِّدُنا عبدُالله اِبنِ مسعود رَضِیَ اللهُ عَنْهُ وائي چې ما د نبيِّ کريم **رَءُوْفٌ رَّحِيْم** صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم نه تپوس اوکړو چې اعمالو کښې د **الله** پاك په نِزد د ټولو نه زيات مَحبُوب (يعني ښه) عمل څه دے؟ اِرشاد ئې اُوفرمائيلو: په وخت کښې دننه **لـمونځ**. ما عرض اوکړو: بيا څه؟ اِرشاد ئې اُوفرمائيلو: مور و پلار سره نيکي (يعني ښيګړه) کول، ما عرض اوکړو: بيا څه؟ اِرشاد ئې اُوفرمائيلو: د **الله** په لار کښې جِهاد کول. (بُخاری ج١ ص١٩٦، حديث ٥٢٧)

ماشوموالي نه ئې د لـمانځه عادت جوړ کړئ

اے عاشقانِ رَسُول! چې کله ماشوم د ووه [7] کالو شي نو په هغه پينځه واړه وخته لـمونځونه ادا کوئ چې د **لـمانځه** عادت ئې پوخ شي. هغوئي ته د سحر وختي پاڅيدلو او **لـمانځه** کولو عادت ورکړئ، خو په يخنئ کښې ورله د اوداسه د پاره قابِلِ برداشت ګرمې اوبه ورکوئ د پاره د دې چې هسې نه د يخو اوبو نه د يَريدلو په وجه بيا د هغوئي اوداسه او **لـمانځه** ته زړه نه کيږي. والِد صاحِب ته پکار دي چې کله ئې ځوئ د ووه کالو شي نو ځان سره دِ ئې جُمات ته بوځي خو مخکښې ئې د جُمات د آدابو نه خبر کړئ چې جُمات کښې به شور نه کوے، اخوا ديخوا منډې به پکښې نه وهے، د **لـمونځ** کوونکو په مخه به نه

تيريږي وغيره. د جُمعې په لمانځه کښې ئې د سړو د آخري صَف نه شا ته نورو ماشومانو سره اودروئ. د دې حِکمَتِ عَمَلئ په وجه به اِنْ شَآءَاللّٰه تعالیٰ د ماشوم جُمات سره روحاني تَعَلُّق قائم شي.

بچوں کو بھی اے بھائیو! پڑھوایئے نماز
خود سیکھ کر کے ان کو بھی سکھلایئے نماز

اے وروڼرو! ماشومانو باندې هُم کوئ لمونځ
پخپله هم او هغوئي ته هُم زده کړئ لمونځ

ماشوم ته د ټولو نه مخکښې دِين زده کړئ

حضرت عَلّامه مولانا مُفتي مُحمد امجد علي اعظمي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمائي: د ټولو نه مُقَدَّم (يعني مخکښې) دا دي چې ماشومانو باندې قرآنِ مجيد اُووائي او د دِين بُنيادي خبرې ورزده کړے شي، روژه، لمونځ او طهارت او بَيع و اِجاره (يعني د اخستلو او خرخولو او د مزدورئ/ کرايه وغيره لين دَين) او د نورو معاملاتو مسائل د کومو چې هره ورځ ضرورت پيښيږي او بنده د بے خبرئ په وجه د خِلاف شرع کارونو کولو په ګناه کښې اخته کيږي، د هغې تعليم ورکول پکار دي. که پوهه شئ چې ماشوم د عِلم طرف ته رَغبَت لري او هوښيار دے نو د عِلمِ دِين د خِدمت نه بل غټ کوم کار دے او که اِستِطاعَت (يعني حيثيت) نه لري نو د عقائدو صحيح کولو تعليم او د ضروري مسائلو تعليم ورکولو نه پس ئې چې په کوم جائز کار کښې لګوئ، اختيار دے. (بهارشريعت ج۲، ص۲۵٦) لُور ته هُم د عقائدو او نورو ضروري مسائلو زده کولو نه پس د يوے زنانه نه د ګنډلو او ګُلکارئ وغيره کار زده کړئ چې د هغې ښځو ته اکثر ضرورت پيښيږي او د پخلي او د کور نور کارونه ورته په ښه طريقه د زده کولو کوشش اوکړئ ځکه چې په ښه طريقه کارونه کوونکې ښځه چې خومره ښه ژوند تيرولے شي، بد سليقه [يعني بے طريقه کارونه کولو والا] ښځه هغسې ژوند نه شي تيرولے. (بهارشريعت ج ۲ ص۲۵۷)

مرے غوث کا وسیلہ رہے شاد سب قبیلہ — انہیں خلد میں بسانا مدنی مدینے والے

(وَسائلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص ٤٢٩)

صَلُّوۡا عَلَى الۡحَبِيۡب! ❁❁❁ صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

با کرامَته پلار او ځوئ (حِکایت)

صحابِيِ رَسُول حضرتِ سَيِّدُنا **ابو قِرصَافَه جَندَره بِن خَيشَنَه** رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ د تربِيَّتِ اولاد مِثالي جذبه لرله، رومِي کفّارو د هغوئي يو ځوئ ګرفتار کړو او قيد ئي کړو. چې کله به د **لمانځه** وخت شو نو حضرتِ سَيِّدُنا **ابو قِرصَافَه** رَضِیَ اللّٰہُ عَنْہُ به د خپل ښار عسقلان (شام) د قَلعے ديوال ته اوختلو او په اوچت آواز به ئي وئيل: ''اے زما خوږه ځويه! د **لمانځه** وخت شوے دے!'' او د هغوئی ځوئ به هميشه د هغوئی غږ اوريدلو او په هغې به ئي عمل کولو، حالانکه هغه په سوونو مِيلونو لرې د رُوميانو په قيد خانه کښې وو. (مُعْجَم صَغِير ج۱ ص۱۰۸ مُلَخَّصاً)

فجر کی ہو چکیں اذانیں وقت
ہو گیا ہے نماز کا اُٹھو!

(وَسائِلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص ٦٦٦)

د سحر شوي اذانونه پاخئ! اوس دے وخت شوے د لمانځه پاخئ!

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! ❀❀❀ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د بالِغ اولاد اصلاح کله واجِب ده

اعلٰی حضرت اِمامِ اهلِسُنّت مولانا شاه **اِمام اَحمد رضا خان** رَحْمَۃُ اللّٰہِ عَلَیْہ نه تپوس اوشو: د مور و پلار حق بالِغ اولاد ته تنبِيه (يعني خبرداره کول) واجب دي که فرض؟ جواب کښې ئي اِرشاد اُوفرمائيلو: کوم حُکم چې د فِعل دے هم هغه په [هغې باندې] د خبرداري ورکولو دے (يعني چې څنګه کار دے هُم هغسې هغې باندې د خبرداري ورکولو مسئله [يعني حُکم دے]) په فرض باندې (خبردارے ورکول) فرض، واجِب باندې واجِب، سُنّت باندې سُنّت، مُستحَب باندې مُستحب خو په شرط د قُدرت په قدر د قُدرت، د فائِدے په اُمِّيد (يعني چې څومره قُدرت لري د هغې مطابِق او هغه هُم هله چې د منلو اُمِّيد لري) کښې [حُکمِ قرآني واضِحه دے چې]:

عَلَيۡكُمۡ اَنۡفُسَكُمۡ لَا يَضُرُّكُمۡ مَّنۡ ضَلَّ اِذَا اهۡتَدَيۡتُمۡ (پ۷، المآئدۃ: ۱۰۵)

[مَفهُوم] ترجمۂ کنزُ الاِیمان: تاسو خپل فِكر كوئ، ستاسو هيڅ نُقصان نه شي كولے هغه څوك چې ګُمراه شوي دي، چې كله تاسو په هِدايت ئي." (فَتَاوىٰ رَضَوِيَّه، ج۲۴ص۳۷۰)

په هر قدم باندې نيكي او د درجے اوچت والے

د حضرتِ سَيِّدُنا ابو هُريره رَضِیَ اللّٰہُ عَنۡهُ نه رِوايت دے چې تاجدارِ مدينه صَلَّی اللّٰہُ عَلَیۡہِ وَاٰلِہٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائيلے دے: څوك چې خپل كور كښې طهارت (يعني اودس يا غُسل) اوكړي او فرض ادا كولو د پاره جُمات ته ځي، نو په يو قدم ئې يوه ګُناه ختميږي (يعني معاف) كيږي، او په بل [قدم] ئې يوه دَرَجه اوچتيږي.
(صحيح مُسلِم ص ۲۶۳ حديث ۱۵۲۱)

ماشوم سكروټو سره لوبې كولې

د حضرتِ سَيِّدُنا عيسىٰ رُوحُ الله عَلَيۡهِ السَّلَام مباركه زمانه وه، يوے نيكې ښځې يو ځل په تنور كښې ډوډۍ پورې كړې او اودس ئې اوكړو او **لمونځ** ئې شروع كړو. شيطان د يوے ښځې په شكل كښې راغے او هغه ښځې ته ئې اووئيل: بي بي! ستا ډوډۍ په تنور كښې سوَزيدو والا دي، د **الله** پاك هغه بندۍ د شيطان په خبره هيڅ تَوجُّه ورنكړه او **لمانځه** كښې مشغوله اوسيدله، شيطان چې دا اوليدل نو د هغه ښځې ماشوم څوئ ئې تنور كښې په سكروټو كښې واچوو، هغې بيا هُم څه تَوجُّه ورنكړه. په دې كښې د هغه ښځې خاوند كور ته راغلو، څه ګوري چې ماشوم په تنور كښې سكوړتو سره لوبې كوي او هغه [سكروټو] نه **الله** پاك "سره عقِيق" جوړ كړي دي. هغه كس د حضرتِ سَيِّدُنا عيسىٰ رُوحُ الله عَلَيۡهِ السَّلَام په خِدمَتِ اَقدس كښې حاضر شو او ټوله واقعه ئې بيان كړه. هغوئي عَلَيۡهِ السَّلَام اُوفرمائيل چې هغه زنانه زما خوا ته راولئ! چې كله هغه ښځه حاضره شوه نو هغوئي عَلَيۡهِ السَّلَام ترينه تپوس اوكړو! اے بي بي ته كوم نيك عمل كوے، چې د هغې په وجه داسې اوشو؟ هغه زنانه عرض اوكړو: "اے رُوحَ الله! چې كله بے اودسه شم نو اودس كووم، چې كله اودس اوكړم نو په **لمانځه** اودريږم، او چې كله د چا څه ضرورت پيښ شي نو د هغه ضرورت پوره كووم او كوم تكليفونه چې د خلقو له طرفه را اورسي په هغې صبر كووم." (نُزهَةُ المجالِس ج۱ ص۱۴۳)

د حاجت پوره كولو عظيم الشّان فضيلت

اے د لـمانځه عاشقانو! په دې حكايت كښې زمونږ د پاره ډير نصيحت دے، ماشَآءَاللّٰه هغه نيكې، لـمونځ گُزارې زنانه به د خلقو د حاجتونو پوره كولو ډيره جذبه لرله او دا ډير د ثواب كار دے، څنګه چې فرمَانِ مُصطَفٰے صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم دے: ''څوك چې زما د يو اُمَّتي حاجت پوره كړي او د هغه نِيَّت دا وي چې د دې په ذريعه هغه اُمَّتي خوشحاله كړي نو هغه زه خوشحاله كړم او چا چې زه خوشحاله كړم هغه **اللّٰه** پاك خوشحاله كړو او چا چې **اللّٰه** پاك خوشحاله كړو، **اللّٰه** پاك به هغه جَنَّت ته داخِل كړي.''

(شُعَبُ الْاِيْمان ج٦ ص ١١٥ حديث ٧٦٥٣)

د حديثِ پاك ايمان تازه كوونكي تشريح

اے عاشقانِ رَسول! حاجت پوره كوونكي ته به دا بيان شوے فضيلت صرف په دې صورت كښې حاصليږي چې هغه، هغه بنده صرف د ايماني خپلولئ په وجه خوشحالول غواړي، بل څه ذاتي مَفاد (يعني مطلب) ئې نه وي. حضرت مُفتي احمد يار خان نعيمي رَحْمَةُ اللّٰهِ عَلَيْه د حديثِ پاك د دې حِصَّے (نو هغه زه خوشحاله كړم) نه لاندې ''مِرْاٰة'' جِلد 6 صفحه 581 كښې ليكي: د دې نه معلومه شوه چې تر قيامته پورې حُضُور صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم ته د هر يو كس د هر ظاهِر او باطِن، جِسماني او د زړه د حالاتو خبر دے، كه حُضُور (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) بے خبره وي او د مُؤمِن د خوشحالئ حُضُور (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) ته عِلم اونشي نو هغوئي به څنګه خوشحاله شي! او د حديثِ پاك د دې حِصَّے (چا چې زه خوشحاله كړم هغه **اللّٰه** تعالٰى خوشحاله كړو) نه لاندې فرمائي: د دې فرمانِ عالي نه دوه مسئلے معلومې شوې: **يوه** دا چې د نيك عمل په ذريعه د مُؤمِن د راضي كولو او د مُؤمِن د رضا كولو (يعني خوشحالولو) په ذريعه د حُضُور صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د راضي كولو نِيَّت كول شِرك نه دے، رِيا هُم نه ده (بلكه) باكل جائز دي، هله چې ځان ښودل (يعني رِيا كاري) او نوم ګټل (يعني شُهرت) ئې مقصد نه وي. **بله** دا چې د **اللّٰه** پاك رضا صرف د حُضُور (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) په رضا (يعني خوشحالولو) كښې ده، غټې نه غټه نيكي چې په هغې حُضُور (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) راضي نه شي په هغې باندې به **اللّٰه** پاك كله هُم راضي نه شي، لِـهذا هر عِبادت كښې د حُضُور (صَلَّى اللّٰهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم) د رضا كولو نِيَّت هُم كول پكار دي ځكه چې دا ذريعه ده د **اللّٰه** پاك د رضا. د حديثِ پاك د

دې حِصّے (او چا چې الله پاك خوشحاله كړو، الله پاك به هغه جَنَّت ته داخل كړي) نه لاندې ليكي: د دې نه معلومه شوه چې جَنَّت به د الله تعالیٰ په خوش نُودئ [يعني خوشحالولو] باندې حاصليږي، صرف په خپل عمل نه. (مِراٰةُالْمَنَاجِيح ج٦ ص٥٨١)

یقیناً روزِ محشر صرف اسی سے خوش خدا ہو گا
یہاں دنیا میں جس نے مصطفٰی کو خوش کیا ہو گا

(وَسائلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص١٨٢)

د هغه نه به خوشحاله په قيامت كښې پاك الله وي
چې په دې دُنيا كښې چا خوشحاله كړے مُصطَفیٰ وي

صَلُّوْا عَلَى الْحَبِيْب! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

د سَيلونو د پاره وخت شته خو د لمانځه د پاره وخت نشته

د نيكې زنانه د دې حكايت نه دِ زمونږه اسلامي خويندې ضرور درس حاصل كړي او د غفلت د خوب نه دِ بيدارې شي او د لمونځونو د پابندئ پوخ نِيَّت دِ اوكړي. بيلمانځه زنانه دِ بنه سوچ اوكړي! چې د كور د كار او اخلې پخلې بهانے كولو او د ماشومانو د پالنې عُذر بيانولو باندې كيدے شي چې تاسو خوك قائل كړئ خو دا سوچ هُم اوكړئ چې آيا دا بهانے به د قيامت په ورځ هُم اوچليږي؟ بالكل نه. آيا دا د افسوس مقام نه دے چې تاسو سره "شاپنگ سينټر" ته د تللو وخت خو وي، كوڅو او بازارونو كښې بے پرده ګرځيدلو باندې د ګناه ګټلو وخت خو درسره وي، د سيلونو ځايونو ته د تللو وخت خو درسره وي، "خوراك څښاك د پاره هوټلو" ته د تللو په ذريعه د خپل دولت او صِحت بربادولو، بلكه خپل كور كښې تې وي باندې څو څو ګينټے د فلمونو او ډرامو كتلو د ګناه كولو وخت خو درسره وي خو افسوس! افسوس! د لمانځه وخت درسره نه وي!

بات اعظمی کی مانو نہ چھوڑو کبھی نماز — اللہ سے ملائے گی اے بیبیو! نماز

اومنئ د اعظَمي كله هُم مه پريږدئ لمونځ — الله ته به مو اورسوي خويندو دغه لمونځ

مَدَني چينل لـمونځ ګزاره جوړ كړو

خوږو او محترمو اسلامي ورونړو! د شيطان زغلولو د پاره، كه د قضا لـمونځونو بوج وي نو د هغې د لرې كولو د جذبے حاصلولو د پاره او د ګناهونو ډك چينلو كتلو د شوق نه ځان خلاصولو د پاره صرف مَدَني چينل ګورئ. اِنْ شَآءَاللّٰه تعالیٰ د دواړو جهانو بَرَكتونه به حاصل كړئ. راځئ چې د مدني چينل يو ښكلے مَدَني سپرلے واورو: د رحيم يار خان (پنجاب) د يو اسلامي ورور په كور كښې كيبل لګيدلے وو، چې كله به هغه په كور كښې نه وو نو په هغې به فلمونه او ډرامے كتلے شوې خو چې كله مَدَني چينل شروع شو نو د هغوئي په كور كښې مَدَني سپرلي راغلل. د هغه د بچو مور به مخكښې لـمونځ نه كولو، چې كله به ورته هغه د لـمانځه اُووئيل نو هغې به مختلفې بهانے كولې او لـمونځونه به ئې قضا كول. په هُم دې پريشانئ كښې هغه يوه ورځ په خبرو خبرو كښې خپلې ښځې ته اُووئيل: هره شپه چې كله مونږه د كار نه وزګار شو نو د ماسخُتن د لـمانځه نه پس به د اُوده كيدو نه مخكښې مَدَني چينل ګورو. چنانچه هغه به چې څنګه د ماسختن د لـمانځه نه فارغ شو نو مدني چينل به ئې چالو كړو او وكتل به ئې شروع كړو نو د بچو مور به ئې هُم ورسره يو ځائے كتلو. اَلْحَمْدُلِلّٰه د مَدَني چينل كتلو بَرَكتونه يو څو ورځو كښې داسې ښكاره شو چې د هغه د بچو مور لـمونځونه شروع كړل او هغې دا هُم اُووئيل چې زما د تير ژوند د فرض او واجب قضا لـمونځونو حساب اولګوئ چې زما قضا لـمونځونه څومره دي؟ چې هغه هُم ادا كړم. اَلْحَمْدُلِلّٰه دې سره سره هغې ښه ښه نِيَّتونه هُم اوكړل چې اوس به زه پابندئ سره لـمونځونه كووم او د شرعي مجبورئ نه بغير به كله هُم په لـمانځه كښې سستي نه كووم. اَلْحَمْدُلِلّٰه د هغې په زړه كښې داسې جذبه پيدا شوه چې د خپلو لـمونځونو قضا عُمري ئې هُم شروع كړه. د دې لِيك د وخته پورې د هغې هره ورځ سل ركعاته د قضا لـمونځونو ادا كولو معمول دے.

زر تر زره قضا را اوګرځوئ

مَاشَآءَاللّٰه د اسلامي خور مَدَني سپرلے مرحبا! په دې مَدَني سپرلي كښې د اسلامي خور هره ورځ د سلو ركعاتو قضا لـمونځونو كولو تذكِره ده. مَاشَآءَاللّٰه ښه تعداد دے خو بيا هُم ”د لـمانځه احكام“ كښې مسئله داسې ليكلې شوې ده: د چا په ذِمّه چې قضا لـمونځونه وي د هغې زر تر زره ادا

کول واجِب دي خو د بال بچو د پالنې او د خپلو ضرورتونو پوره کولو په سبب ناوخته کول جائز دي. څکه دِ کاروبار هم کوي او چې څه اوزګار وخت مومي په هغې کښې دِ قَضا [لـمونځونه] راګرځوي تر دې چې پوره شي. (دُرِّمختار ج۲ص٦٤٦)(د نورو تفصيلاتو زده کولو د پاره ''**د لـمانځه اَحکام**'' کښې رساله ''د قضا لـمونځونو طريقه'' اولوَلئ)

مدنی چینل تم کو گھر بیٹھے سکھائے گا نماز اور نمازی دونوں عالم میں رہے گا سرفراز

(وَسائلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص۶۳۳)

مَدَني چينل به تا ته کور کښې ناست اوښائي مونځ
دواړو جهانو کښې به وي کامياب چې ځوك کوي مونځ

صَلُّوا عَلَی الْحَبِیب! ❁❁❁ صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد

د الله احسان دے د دوو رکعاتو توفيق نصيب کيدل

د سرکارِ مدينه صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمانِ عاليشان دے: ''بنده باندې دُنيا کښې د ټولو نه غټ احسان دا دے چې هغه ته د دوه رکعاته لـمونځ ادا کولو توفيق ورکړے شي.'' (مُعْجَم کَبِير ج۸، ص۱۵۱ حديث۷۶۵۶)

دا د چا قَبُر دے

د **حضرتِ** سَيِّدُنا اَبُو هُرَيره رَضِيَ اللهُ عَنْهُ نه رِوايت دے چې د **الله** پاك خوږ حبيب صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم د يو **قَبُر** په خوا تيريدلو نو اُوئې فرمائيل: دا د چا **قَبُر** دے؟ صحابهٔ کرامو رَضِيَ اللهُ عَنْهُم عرض اوکړو: د فلانکي کس. خوږ نبي صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اِرشاد اُوفرمائيلو: (دا وخت) د ده په نزد دوه رکعاته **لـمونځ** ستاسو د بقِيَّه (يعني پاتې) دُنيا نه زيات محبوب (يعني خوښ) دے. (مُعْجَم اَوْسَط ج۱ ص۲۶۶ حديث۹۲۰)

د جَنَّت په مقابله کښې دوو رکعاتو ته ترجيح

حضرتِ سَيِّدُنا اِمام محمد اِبنِ سِيرِين رَحْمَةُ اللهِ عَلَيْه فرمائي: ''که ما ته جَنَّت او دوه رکعاته **لـمونځ** کښې د کوم يو اختيار راکړے شي نو زه به **دوه رکعاته** اختيار کړم، څکه چې دوو رکعاتو کښې د **الله** پاك رضا ده او جَنَّت کښې زما خپله رضا ده.'' (مُکَاشَفَةُ الْقُلُوب ص۲۲۲) (مُکَاشَفَةُ الْقُلُوب (اردو) ص۴۵۱)

زما د پاره د دُنيا ټولو څیزونو نه بنه دوه رکعاته (حکایت)

یو بزرګ رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمائي: ما خپل یو وفات شوے (اسلامي) ورور په خوب کښې اولیدو نو هغه اُووئیل: که ما ته د شُکر ادا کولو قدرت ملاو شي نو دا زما په نزد د **دُنیاوَمَافِيۡهَا** (یعني دُنیا او په دې کښې چې څه دي، د دې) نه زیات مَحبُوب (یعني خوښ) وي، آیا تا ته هغه وخت یاد نه دے چې کله ئې زه خخولم او فلانکے کس اودریدلو او دوه رکعاته لـمونځ ئې اوکړو، که ما ته د **دوو رکعاتو** کولو قُدرت مِلاو شي نو دا به زما د پاره دُنیا او په دې کښې چې څه دي، د دې ټولو نه زیات خوښ وي.

(اِحۡیَاءُ الۡعُلُوم ج۵ ص۲٤۰ مُلَخَّصاً)(اِحۡیَاءُ الۡعُلُوم (اُردو) ج۵ص۲۰۰)

د قَبُر خوا ته اُوده کس خوب اولیدو

یو کس د یو قَبُر خوا ته دوه رکعاته لـمونځ ادا کولو نه پس څملاستلو. هغه په خوب کښې د قَبُر والا نه دا خبره واوریدله: "اے سړیه! ته عمل کولے شي خو عِلم نه لرې، مونږ سره عِلم دے خو عمل نه شو کولے، قَسَم په خُدائے! زما په اعمال نامه کښې د لـمانځه دوه رکعاته ما ته د **دُنیاوَمَافِيۡهَا** (یعني دُنیا او په دې کښې چې څه دي، د دې) نه زیات خوښ دي." (حکایتیں اور نصیحتیں (اردو) ص٥٦)

عجیبه خواهش (حکایت)

د حضرتِ سَیِّدُنا حَسّان بِن ابی سِنان رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه نه د وفات کیدو په وخت کښې چا تپوس اوکړو: تاسو ځان څنګه محسوسوئ؟ هغوئي اُوفرمائیل: "که زه د جَهنَّم نه نجات حاصل کړم نو [بیا] خیریت دے" بیا ورته عرض اوکړے شو: تاسو څه خواهش لرئ؟ هغوئي اِرشاد اُوفرمائیلو: "زه د یوے اوګږدے شپے خواهش لرم چې په هغې کښې ټوله شپه عبادت اوکړم." (حِلیَةُالاَولیاء ج۳. ص۱۳۹ رقم ۳٤٦۷)

د مړ کیدونکي په نظر کښې د اعمالو قدر

حضرتِ سَیِّدُنا اِمام محمّد بِن محمّد بِن محمّد غزالي رَحۡمَةُاللّٰهِعَلَيۡه فرمائي: که قبر والؤ ته (په فضولیاتو کښې) د ژوند ورځې ضائع کوونکي کس **یوه ورځ** ورکړے شي نو دا به د هغوئي (یعني قَبُر والؤ) په نزد د ټولې دُنیا نه زیاته خوښه وي ځکه چې اوس هغوئي ته د اعمالو قدر او قیمت معلوم شوے وي او

د مُعامَلاتو د حقيقت نه خبر شوي وي. هغوئي صرف د يوے ورځې خواهش ځکه لري چې هغوئي (يعني قَبَر والؤ) کښې چې خوك ګنهګار وي هغه د هغه يوے ورځې په ذريعه د خپلو تيرو ورځو د ګناهونو تَلافي (يعني توبه او د حُقُوقُ الْعِباد ادائيګي وغيره) اوکړي او د عذاب نه خلاصے حاصل کړي او څوك چې تَوفِيق يافته (يعني د ګناهونو نه پاك) وي هغوئي د هغه يوے ورځې په ذريعه (يعني په هغه يوه ورځ کښې ښه ډير عبادت اوکړي او د هغې په ذريعه) خپله مَرتبه اوچته کړي او خپل ثواب دوه همره کړي. هغوئي (يعني قَبَر والؤ) ته د عُمر قدر و قِيمت هله معلوم شو چې د هغوئي عُمر پوره شو، اوس هغوئي خواهش لري چې د ژوند صرف يو ساعت را ته ملاو شي او (اے ژوندو اسلامي ورونړو) تاسو ته دا ساعت حاصل دے او کيدے شي چې تاسو ته د دې په شان نور ساعتونه هُم ملاو شي، که تاسو د دې د ضائع کولو ذِهن جوړ کړے وي نو معامله د لاس نه وتلو په صورت کښې د افسوسه لاسونه مړلو (يعني پښيمانه کيدلو) د پاره ځان تيار ساتئ ځکه چې تاسو سبقت (يعني وړاندې کيدل) اونکړل او د خپلو ساعتونو (او د ژوند بے بَها ملغلرو) نه مو خپله حِصَّه وصول نه کړه.

(اِحْيَاءُ الْعُلُوم ج٥ ص٢٤٠) (اِحْيَاءُ الْعُلُوم (اُردو) ج٥ ص٥٩٩)

کر جوانی میں عبادت کاہلی اچھی نہیں
جب بڑھاپا آگیا کچھ بات بن پڑتی نہیں
ہے بڑھاپا بھی غنیمت جب جوانی ہو چکی
یہ بڑھاپا بھی نہ ہو گا موت جس دم آگئی

کړه ځوانئ کښې عبادت، سُستي ښه نه ده
چې بوډا شوې بيا هِمَّت به در کښې نه وي
ځواني لاړه بوډا والے هم غنيمت دے
که مرګ راغے بوډا توب به هم بيا نه وي

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! ❁❁❁ صَلَّى اللهُ عَلٰى مُحَمَّد

لمونځ کولو نه پس په هُم هغه ځائے د ناست اوسيدلو فضيلت

اے عاشقانِ رَسُول! لمونځ کولو نه پس د اخوا ديخوا تللو په ځائے چې خومره کيدے شي په هُم هغه ځائے ناست اوسيږئ. د الله تعالٰی معصومې فرښتے به ستاسو د پاره مسلسل د بخښنې دُعا کوي. چنانچه د دواړو جهانو سردار صَلَّى اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم اِرشاد فرمائي: کوم بنده چې لمونځ اوکړي، تر څو چې په هُم هغه ځائے ناست اوسي فرښتے مسلسل د هغه د پاره د بخښنې دُعا کوي. تر دې چې بے اودسه شي يا پاڅي.

د فرښتو دُعائے مغفرت د هغه (ناست اوسیدونکي) د پاره دا ده: اَللّٰهُمَّ اغْفِرْلَهٗ، اَللّٰهُمَّ ارْحَمْهُ (یعني اے الله پاکه ته هغه اوبخښے، اے الله پاکه ته په هغه رحم اوکړې.) (مُسنَدِ اَبو یَعْلی ج۵ ص۴٦۹ حدیث٦٤٣٢)

یاد کړه الله، هغه ساعت راتلونکے دے

آه! چې مونږه د خپلې سستئ څه علاج اوکړو! کاش چې د معصومو فرښتو د دُعاګانو حاصلولو د پاره مونږ ته د لمونځ کولو نه پس په هُم هغه ځائے ناست د څه وظائفو لوستلو سعادت را نصیب کیدے. دُعائے ثاني کښې یعني اِمام چې د خپلو سُنّتو وغیره کولو نه پس کومه دُعا کوي په هغې کښې خو هر یو ته شرکت کول پکار دي. که د لمانځه نه پس "د فیضانِ سُنَّت دَرس" وي یا د **تفسیرِ صِراطُ الْجِنان** مَدَني حلقه وي یا د سُنَّتو ډك بیان وي نو په هغې کښې کښیناستل او د دُنیا او آخرت ښیګړې حاصلول پکار دي.

اندھیرا گھر، اکیلی جان، دم گھٹتا، دل اُکتاتا　　خدا کو یاد کر، پیارے! وہ ساعت، آنے والی ہے

(حدائقِ بخشش ص۱۸۲)

توره تیاره، تنِ تنها، ساه خفه، زړه تنګیدل　　یاد کړه الله، هغه ساعَت راتلونکے دے

صَلُّوْا عَلَی الْحَبِیْب! ❁❁❁ صَلَّی اللّٰهُ عَلٰی مُحَمَّد

د زمکې د حِصّو بزرګي

د حضرتِ سَیِّدُنا اَنَس رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُ نه رِوایت دے چې شَهَنشاهِ مدینه صَلَّی اللّٰهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم فرمائیلي دي: "یو سحر او ماښام هُم داسې نشته چې د زمکې یوه ټُکړه بلې [ټُکړے] ته غږ نه کوي چې نن په تا باندې څوك نیك بنده تیر شوے دے چې هغه په تا لمونځ کړے وي یا ئې ذِکرِ اِلٰهی کړے وي؟ که هغه "آو" اُووائي نو د هغې د پاره په دې سبب د ځان نه زیاته بُزُرګي تصوُّر کوي." (مُعْجَم اَوْسَط ج۱ ص۱۷۱ حدیث٥٦٢)

د جَمعې د لمانځه نه پس شا ته تلونکو د پاره دوه نِیَّتونه

خوږو او مُحترمو اسلامي وروڼو! که کیدے شي نو په بدل بدل ځائے باندې لمونځ کول پکار دي، چې کوم کوم ځائے کښې لمونځ اوکړئ، ذِکر و دُرُود اُووائې هغه ټول ځایونه به د قیامت په ورځ

ګواهي ورکوي. د جُمعې ختميدو نه پس ډير اسلامي وروڼه شا طرف ته ځي او [خپل باقي] لـمونځ کوي، داسې کولو وخت کښې دا دوه ښه نِيَّتونه کيدے شي: (١) صفونه چې مُنتَشِر (يعني بے ترتيبه) اُووِيني نو وروسته راتلونکي خلق به پوهه شي چې جُمعه ختمه شوي ده (٢) د فرضو رکعاتونو د پاره مې د زمکې يوه حِصَّه ګواه کړه نو اوس به د سُنَّتو د پاره بل ځائے ګواه جوړووم. خو دا احتياط ضروري دے چې ځوك لـمونځ کوونکي يا ناست کسان ستاسو په ځنګل يا ښپه وغيره اُو نه لګي او د لـمونځ کوونکي په مخه تيريدل هُم پکښې پيښ نه شي ځکه چې د لـمونځ کوونکي په مخه تيريدل ګناه ده، بله دا چې ځوك د مخکښې نه په لـمانځه کښې مشغول وي د هغه طرف ته مخ کول هُم ناجائزه او ګناه ده، هُم دغسې د چا مخ ته مخامخ لـمونځ شروع کول هُم ګناه ده.

زمکه خلويښت ورځې ژاړي

حضرتِ سَيِّدُنا عبدُالله اِبنِ عَبَّاس رَضِیَ اللّٰهُ عَنْهُمَا فرمائي: زمکه خلويښتو ورځو پورې مسلمان پسې ژاړي. (الزهد الوکيع ص٣٠٩ حديث ٨٣. شَرۡحُ الصُّدُور (اُردو) ص١٩٤)

ځائے په چا پسې ژاړي

مسلمان چې کوم ځائے کښې لـمونځ کوي، ذِکۡرُالله کوي هغه ځائے به د قيامت په ورځ د هغه [د پاره] ګواهي ورکوي. حضرتِ سَيِّدُنا عطا خُراساني رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه فرمائي: "بنده چې د زمکې په کومه حِصَّه هُم سَجۡده کوي هغه به د قيامت په ورځ د هغه ګواهي ورکوي او په کومه ورځ چې هغه مړ شي د زمکې هغه ټُکړه په هغه پسې ژاړي." (الزهد لابن المبارك ص١١٥ حديث ٣٤٠.، شَرۡحُ الصُّدُور (اُردو) ص١٩٤)

زمکه او آسمان ولے ژاړي

حضرتِ سَيِّدُنا **اَبُو عُبَيد** رَحۡمَةُاللّٰهِ عَلَيۡه بيان کوي: چې کله مسلمان وفات شي نو د زمکې مختلف ګوټونه داسې آواز کوي: اے **الله**! ايمان والا بنده وفات شو! پس آسمان او زمکه هغه پسې ژاړي. **الله** پاك هغه دواړو ته اِرشاد فرمائي: تاسو زما بنده پسې په څه وجه اوژړل؟ هغه عرض کوي: اے زمونږه ربّـه! هغه بنده چې زمونږه په کوم ګوَټ هُم تير شوے دے ستا په ذِکر کولو کښې تير شوے دے.

(الزهد لابن المبارك ص٤١ حديث ١٦١. شَرۡحُ الصُّدُور (اُردو) ص١٩٤)

د لمانځه ځائے ژاړي

اَمِيرُالمُؤمِنِين حضرتِ سَیِّدُنا عَلِیُّ الْمُرْتَضٰی رَضِیَ اللہُ عَنۡہُ فرمائي: چې كله مسلمان وفات شي نو په زمكه كښې د هغه د لمانځه ځائے او په آسمان كښې د هغه د عمل د ختلو دروازه په هغه پسې ژاړي، بيا هغوئي دا آيتِ كريمه تلاوت كړو:

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ

[مَفهُوم] ترجمۂ کنزُالایمان: نو په هغوئي آسمان او زمكې اُو نه ژړل.(پ۲۵ الدخان: ۲۹)

(کتاب ذکر الموت مع موسوعۃ ابن ابی الدنیا ج۵ ص۴۸۷، حدیث ۲۸۷ (شَرۡحُ الصُّدُور (اردو) ص۱۹۴)

د آسمان دروازه ژاړي

حضرتِ سَیِّدُنا عبدُاللّٰه اِبنِ عَبَّاس رَضِیَ اللہُ عَنۡہُمَا نه د **اللّٰه** پاك د دي فرمان:

فَمَا بَكَتْ عَلَيْهِمُ السَّمَآءُ وَالْاَرْضُ

[مَفهُوم] ترجمۂ کنزُالایمان: نو په هغوئي آسمان او زمكې اُو نه ژړل.(پ۲۵ الدخان: ۲۹)

مُتَعَلِّق تپوس اوكړے شو چې آيا زمكه او آسمان هُم په چا پسې ژاړي؟ نو هغوئي اُوفرمائيل: آو، ولې چې مخلوق كښې هيڅ څوك هُم داسې نشته چې د هغه د پاره د آسمان دروازه نه وي، په هُم هغې د هغه رزق راكوزيږي او په هُم هغې د هغه عمل خيژي، پس چې كله مسلمان وفات شي نو آسمان كښې د هغه، هغه دروازه بنده كړے شي په كومه [دروازه] به چې د هغه عمل ختلو او رزق به ئې راكوزيدلو، چنانچه هغه دروازه په هغه پسې ژاړي او د هغه يعني د وفات شوي مسلمان په جُدا كيدو د زمكې هغه حِصَّه ژاړي كوم ځائے به چې هغه ايمان والا لمونځ كولو او ذِكرِ اِلٰهی به ئې كولو. او ولې چې د فرعون د قوم په زمكه هيڅ نيكي نښې نه وې او نه د هغوئي له طرفه بارګاهِ اِلٰهی ته څه نيكي رسيدلي وه، لِهذا په هغوئي پسې زمكې او آسمان اُو نه ژړل. (تفسیرِ طبری ج۱۱، ص۲۳۷ حدیث ۳۱۱۲۲، (شَرۡحُ الصُّدُور (اردو) ص۱۹۳)

مجھ کو بقیعِ پاک میں دو گز زمین دو حسنین کے طفیل، مدینے کے تاجور (حدائقِ بخشش ص۱۸۲)

صَلُّوا عَلَى الْحَبِيب! صَلَّى اللّٰهُ عَلٰى مُحَمَّد

لـمونځ ګزاره ښځه او مهے (حکايت)

بني اسرائيلو کښې يوه نيکه لـمونځ ګُزاره ښځه وه، بد قسمتئ سره د هغې خاوند غير مُسلم وو، هغه به خپله ښځه د لـمانځه نه منع کوله خو د وهلو ټکولو باوجود به هغه زنانه لـمونځ نه پريښودو. خاوند ئې چې ډير تنګ شو نو د يو سازش جوړولو د پاره ئې څه مال ښځې ته ورکړو او ورته ئې اُووئيل چې دا محفوظ ځائے کښې اوساته او چې کله ئې زه اوغواړم نو بيا ئې ما ته راکړه. خاوند ئې يوه ورځ موقع اوموندله او هغه مال ئې پټ راواخستو او درياب ته ئې غوزار کړو. د الله تعالیٰ په قدرت هغه مال يو مهي اوخوړو. هغه مهے د يو ښکاري په جال کښې اونښتو او د خرڅولو د پاره ئې بازار ته راوړو، د خُدائے شان اوګورئ چې هُم هغه مهے د هغې خاوند واخستو او پخولو د پاره ئې کور ته راوړلو. هغه نيکې ښځې پخولو د پاره د مهي خيټه څيري کړه نو هغه مال ئې د خيټې نه را اوويستلو، هغه په ټوله قصه پوهه شوه. هغه ښځې هغه مال بيرته په هم هغه ځائے کښې کيښودلو. خاوند د خپلې منصوبے مطابق د ښځې نه هغه مال اوغوښتو چې د مال نه ملاويدو په صورت کښې په هغې الزام اولګوي او سزا ورکړي خو د الله جَلَّ شَانُهٗ په رحمت ښځې مال راواخستو او خاوند ته ئې حواله کړو، په دې خبره هغه ډير حيران شو خو هغه دا سوچ اوکړو چې په دې کښې ضرور د ښځې څه چالاکي ده. هغه د دې خبرې نه هيڅ عِبرت حاصل نه کړو بلکه ښځې چې کله ډوډئ پخولو د پاره تنور لـمبه کړو نو ظالم هغه بَل تنور ته غوزاره کړه چې اوسوزي او مره شي. چې څنګه تنور ته اوغورزيدله نو هغه نيکې لـمونځ ګُزارې ښځې د الله پاك په بارګاه کښې فرياد اوکړو. الله پاك د هغې دُعا قبوله کړه او د تنور اور فوراً يخ شو او هغه لـمونځ ګُزاره ښځه (د لـمانځه په بَرَکت) ژوندئ بچ شوه. (نُزهَةُ المجالِس ج۱ ص۱۵٤ بتغيّر)

د اللّٰهُ رَبُّ الْعِزَّت عَزَّوَجَلَّ دِ په هغې رحمت وي او د هغې په خاطر دِ زمونږه بے حِسابه بخښنه اوشي. اٰمِـيْن بِجَاهِ خَاتَمِ الـنَّـبِـيّٖن صَلَّی اللهُ عَلَيْهِ وَاٰلِهٖ وَسَلَّم

عزت کے ساتھ نوری لباس اچھے زیورات
سب کچھ تمہیں پہنائے گی اے بیبیو! نماز

نوراني لباس او ښکلي کالي په ډير عِزّت　　هر څه به درواغوندي اے بيبيانو دغه مونځ

مدني چينل ما ته اودس رازده کړو

د شيطان سازشونه ناکام جوړولو د پاره، ګناهونو نه د بچ کيدو ترغيب حاصلولو، د نيکو لار اختيارولو د پاره او دِيني معلومات زياتولو د پاره مَدَني چينل ګورئ. د **دعوتِ اسلامي** د يو ذِمَّه دار اِسلامي ورور يو خپلوان خپل تاثُرات څه داسې بيان کړي دي: تاسو حضراتو ډير ښه کړي دي چې **مَدَني چينل** مو شروع کړے دے او مسلمانانو ته کورونو کښې په ناسته ناسته د دِين خبرې ښائې، رښتيا وائم چې کله ما ستاسو مدني چينل باندې "**د اودس عملي طريقه**" اوکتله نو زما سر د شرم نه ښکته شو ځکه چې د پلار نيکه نه د مسلمان پيدا کيدو باوجود تر اوسه پورې ما ته صحيح اودس کول هُم نه وو زده، زه بالکل ښکاره اعتراف کووم چې ما ته **مَدَني چينل** اودس رازده کړو!

مَدَنی چینل میں نبی کی سنتوں کی دھوم ہے اس لئے شیطاں لعیں رنجور ہے مغموم ہے

(وَسائلِ بخشِش (مُرَمَّم) ص ٦٣٣)

مدني چينل ښائي سُنّت د نبي سُلطان ځکه ډير خفه او غم وهلے دے شيطان

صَلُّوا عَلَی الْحَبِيْب! ❁❁❁ صَلَّی اللهُ عَلٰی مُحَمَّد